

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. II. An valeat consuetudo, ut quis liberetur ab actu, alteri jure communi
debito?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

luevit in manu accipere, vel in extremitate palii, quod manu Prælati Ecclesiæ sustinetur, aut super altare ponendum sub testimonio videntium, & audientium? respondit Pontifex: *quatenus donationes eorum, quæ sub obtentu consuetudinis claustris, Ecclesiis, vel quibuslibet locis religiosis piè conferuntur, etiam sunt collata, faciatis irrevocabiliter observari, cum huiusmodi signum, quod scotatio dicitur, non tam factæ donationis, quam traditæ possessionis sit evidens argumentum.* Ex hoc colliges, possessionem veram, ac propriam, absque ullo actu corporali, ex legis dispositione, seu Principis potestate dari posse, intellige, quoad civiles effectus juris, qui tribuuntur vero possessori; & ulterius probatur ex c. *contingit* 19. de dolo, ubi missus in possessionem ex primo decreto, elapsò annò statim legis imperiò verus possessor constituitur; sic enim cit. c. 9. quod desumptum est ex Concilio generali, loquitur Innocentius III. contingit interdum, quòd, cum Actori ob contumaciam adversæ partis adjudicatur (causâ rei servandæ) possessio: propter Rei potentiam sive dolum, Actor intra annum rem custodiendam nancisci non potest, vel acquisitam amittit: & sic (cum secundum multorum assertionem verus non efficeretur post lapsum anni possessor) reportat commodum de malitia sua Reus. *Ne igitur contumax melioris, quam obediens, conditionis existat: de Canonica equitate sancimus, ut in casu premissis, Actor verus constituatur elapsò annò possessor.* Et ideo etiam verior, & in praxi recepta opinio eorum est, qui docent, illis, in quos possessio, *legis ministerio*, transfertur, remedia possessoria tam retinendæ, quam recuperandæ competere; sic Menochius *Remed. 1. recup. num. 397.* & alii.

¶ II.

An valeat consuetudo, ut quis liberetur ab actu, alteri jure communi debito?

1757. **R**esponsio est affirmativa; nam licet jus commune canonicum assistat Capitulo, ut sine ipsius consilio Episcopus non procedat ad correctionem subditorum, consequenter resistat huic sine il-

lo procedere volenti; consuetudo tamen legitimè præscripta contra jus Capituli, ut Episcopus, etiam non requisito Capituli consensu, solus procedat, jure canonico approbatur in c. *Non est*, 3. h. t. in 6. ibi: non est (dum tamen alias sit præscripta canonicè) consuetudo, quam allegat Episcopus, probanda: quòd in inquitendis, puniendis, & corrigendis subditorum excessibus, consilium sui Capituli requirere minimè teneatur. *Quia tamen hic intervenit præscriptio propriè dicta*, quæ scilicet diminuit, vel tollit jus Capitulo, meritò censet Layman in c. *Non est*, num. 2. requiri etiam bonam fidem in præscribente, ac titulum. Ex hoc colliges, per consuetudinem rationabilem, & legitimè præscriptam, tolli posse solennitatem, quæ juris positivi dispositione, ad alicujus actus valorem requiritur. Nam sicut ea solennitas sola legis dispositione requiritur, sic etiam sola legis dispositione tolli potest; cum ergo consuetudo rationabilis, & legitimè præscripta pro lege recipiatur, non est, unde illi talis effectus denegetur; colligitur ex cit. c. *Non est*, *junct. gloss. fin.*

Dices: vel Episcopus, qui allegavit 1758. consuetudinem præscriptam contra jus Capituli, scivit ejus consilium de jure requirendum esse, vel ignoravit? at in neutro casu præscribere potuit; probatur; nam in primo caruit bona fide, in secundo intercessit error juris, qui in usucapionibus non prodest per L. *Juris ignorantia*, 4. ff. de juris, & facti ignor. Deinde per actus irritos non potest introduci consuetudo præscripta; at sententia Episcopi sine consilio Capituli nulla fuit, saltem antequam ea consuetudo completa est quoad tempus requisitum; ergo. Resp. etsi verum sit, quòd ignorantia juris clari non profit præscribere volentibus seclusò titulò, qui talem ignorantiam, seu errorem reddat injustum; secus tamen esse, si sit oppositum. Successores autem in Episcopatu, qui audièrunt Antecessores processisse Capitulo non requisito, nec contradicente, meritò præsumere poterant, eos sic egisse ex indulto Papæ, esto id fortasse obreptitium fuisset, nixi hoc titulo, processerunt ex errore justo. Ad alterum Resp. id verum esse, quando nullitas oritur ex defectu solennita-

nitatis naturali, non autem solius juris positivi.

§. III.

An valeat consuetudo optandi meliores præbendas?

1759. **C**asus hic proponitur in c. *fin. h. t. in* 6. ubi Pontifex mandavit, ut Titio provideretur de præbenda proximè vacatura in tali Ecclesia, executione mandati commissà Cajo. Evenit autem, quòd vacaret una ex melioribus præbendis; Cajo autem mandatum providendi Titio executioni dare volenti opposuerunt se Canonici, allegantes consuetudinem, quòd ubi in sua Ecclesia vacaret melior præbenda, Canonicis antiquioribus liceret eam optare, seu eligere secundùm ordinè, ut si primus nollet eà optare, posset secundus, & sic deinceps. Re ad Pontificè delata *consuetudo approbata est*, cum mandato, ut Titio provideretur de præbenda, quæ post Canonicoꝝ optiones remanserit, modò illa huic alio titulo debita non fuerit, ut constat ex textu ibi: *si mandamus alicui provideri de præbenda, nulli alii de jure debita, proximo inibi vacatura: hujusmodi non obstante mandato, poterunt ipsi antiquiores juxta consuetudinem eandem optare, cum præbenda vacabit, & illa, que optata non fuerit (si nulli sit debita) erit illi, pro quo scripsimus, conferenda.*

1760. Circa hujus facti contingentiam, & jus desuper firmatum, notandum cum Layman in cit. c. *fin. num. 6.* huic consuetudini non esse locum, quando contingit, præbendam vacare in Curia Romana, vel ubi est reservata. Nam inferiores sicut per legem, ita nec per consuetudinem à se introductam juri Summi Pontificis derogare possunt, c. *Inferior, 14. dist. 21. & c. Innotuit, 20. de elect.*

1761. Not. 2. dictam consuetudinem obtinere in beneficiis ad Papam devolutis. Nam hæc devolutio relinquit ejusmodi beneficia in sua natura, & qualitate; ergo si optioni eorum ex consuetudine locus erat seclusa devolutione, obtinebit etiam eà supposità; ita D. Antoninus in cit. *fin. num. 12.* Francus *num. 7.* & alii. Not. 3. ne prætextu dictæ consuetudinis provisiones auctoritate Apostolica faciendæ, ultra debitum differantur, statui, ut executores

Tom. I.

super ipsis provisionibus deputati, optare volentes, per viginti dies duntaxat expectent: quibus elapsis liberè in non optatis ad exequenda sibi mandata procedant præfata consuetudine non obstante.

§. IV.

De quibusdam consuetudinibus jure canonico in specie reprobatis.

EX illis prima est consuetudo, quæ 1762. per se, ac directè magnum gravamen imponit Ecclesijs, vel Ecclesiasticis personis; tales enim esse irritas, & ut tales declarandas esse, constat ex c. 1. *h. t. ibi: consuetudines, quæ Ecclesijs gravamen inducere dignoscuntur, nostra nos decet consideratione remittere.* Unde etiam Urbanus VIII. in sua constitutione incip. *Romanus Pontifex, 5. Julij, 1641.* apud Fagnanum in c. 1. *h. t. à n. 60.* reprobat, & irritas decernit omnes consuetudines, tam Ecclesijs, quàm Ecclesiasticis personis, eorumque juribus, ac bonis, & fructibus præjudicantes. Nam ejusmodi consuetudines, vi quarum Laici prætendunt jus aliquod in bona etiam temporalia Ecclesiarum, vel in personas Ecclesiasticas, earumque possessiones, perpetuò reprobatae sunt sub gravissimis pœnis, & non solum juri humano tam canonico, quàm civili, sed etiam divino adversantur, ut manifestum est ex dictis. à n. 616. V. infra n. 1767.

1763. Secundò reprobatur consuetudo, ut in causis Ecclesiasticis decidendis, ubi quaeritur, *quid juris sit?* admittantur etiam illiterati, seu minùs intelligentes cum jure suffragij, quod vim obtineat ad decidendam causam post utriusque partis querelas hinc inde auditas, c. 3. *h. t.* ubi Innocentius III. sententiam, quæ taliter fertur, vocat latam à Judice non suo, quæ nullam habet firmitatem; & consuetudinem, ut tales in ejusmodi quaestionibus admittantur resolvendis, nullius momenti, quòd canonicis obviet institutis.

1764. Reprobatur 3. consuetudo, quòd Superior Ecclesiasticus in causis, saltem civilibus, debeat judicare juxta consilium, aut sententiam populi sibi subjecti. Et ideo populus, dum se subjectam profiteatur, nulla consuetudine, vel præscriptione obtine-

Bb b